

Uz sākumlapu>Prasības iesniegšana tiesā>Kur un kā>**Izmaksas**

Izmaksas

Austrija

Šajā lapā ir sniegta informācija par tiesāšanās izmaksām Austrijā.

Regulējošie noteikumi par juridisko profesiju honorāriem

Juristi

Parasti Austrijas **Juristu kodekss** (*Rechtsanwaltsordnung*) paredz, ka klients un advokāts var **brīvi vienoties** par atlīdzību, ko jāmaksā par advokāta pakalpojumiem.

Maksu var aprēķināt, pamatojoties uz **stundas likmi**, vai var noteikt vienotas likmes maksu. Vienotas likmes maksa nemainās atkarībā no atsevišķiem sniegtajiem pakalpojumiem vai lietai veltītā laika. Ja maksa nav skaidri noteikta, tiek uzskatīts, ka ir panākta vienošanās par saprātīgu atlīdzības apmēru.

Austrijas Civilprocesa kodekss (*Zivilprozessordnung — ZPO*) un Likums par advokātu atlīdzībām (*Rechtsanwaltstarifgesetz*) paredz, ka **civilprocesā** tiesai lēmumā par tiesāšanās izdevumiem jānosaka tā izmaksu daļa, kas zaudētājam pusei jāatlīdzina uzvarētājam pusei. Šīs izmaksas ir balstītas uz strīda vērtību un sniegtā pakalpojuma ilgumu un raksturu.

Kriminālprocesā radušās izmaksas parasti sedz jebkura persona, kas ir nolīgusi advokātu, lai tas darbotos tās vārdā (atbildētājs, persona, kas ierosina kriminālprocesu privātas apsūdzības lietā vai cietušais, kas lūdz, lai civilprasību pievieno kriminālprocesam). Tas attiecas arī uz gadījumiem, kad aizstāvības advokātu iecēlusi tiesa, izņemot gadījumus, kad ir izpildīti juridiskās palīdzības piešķiršanas nosacījumi. Izmaksas parasti atšķiras atkarībā no tiesas (piemēram, rajona tiesa (*Bezirksgericht*), apgabaltiesa ar vienu tiesnesi (*Landesgericht mit Einzelrichter*in*), tiesa ar tiesas piesēdētājiem (*Schöffengericht*) vai zvērināto tiesa (*Geschworenengericht*)).

Tiesu izpildītāji

Atlīdzība, ko tiesu izpildītāji (*Gerichtsvollzieher*) saņem par savām darbībām, ir noteikta Izpildes kodeksa (*Exekutionsordnung*) 6. daļā §(Izpildes kodeksa 454. un turpmākie pantī). Tiesību aktos ir paredzēta arī **izpildes maksa** (*Vollzugsgebühr*), kas pieteikuma iesniedzējam kreditoram jāmaksā, iesniedzot izpildes pieteikumu, kopā ar **vienotas likmes maksu** (*Pauschalgebühr*), kas noteikta **Tiesas nodevu likumā** (*Gerichtsgebührengesetz — GGG*).

Izpildes maksa (§Izpildes kodeksa 455. pants) ir daļa no izpildes procesa izmaksām. Pēc kreditora lūguma tiesa var piespriest parādniekam atlīdzināt izpildes nodevu lēmumā par tiesāšanās izdevumiem.

Tiesu izpildītājam ir tiesības arī uz atlīdzību par maksājumu saņemšanu. To var atskaitīt no iekasētās summas (

§Likuma par izpildes maksu 457. un 462. pants).

Fiksētās izmaksas

Fiksētās izmaksas civiltiesvedībā

Fiksētās izmaksas procesa dalībniekiem civiltiesvedībā

Tiesas nodeva, kas maksājama par tiesas pakalpojumu izmantošanu, ir vai nu **vienotas likmes nodeva**, vai arī **proporcionāla maksa, pamatojoties uz novērtējumu**. Summa ir atkarīga no lietas būtības un strīda vērtības (ko nosaka prasījuma monetārā vērtība), un pušu skaita. Ja dalībnieku ir vairāk nekā divi, saskaņā ar Tiesas nodevu likuma §19.a pantu var pieskaitīt papildmaksu par vairāku pušu dalību, kas ir robežās no 10 % līdz 50 %.

Civiltiesvedības stadija, kurā jāsedz fiksētās izmaksas

Attiecībā uz **civilprocesa pirmajā instancē**, iesniedzot pieteikumu, jāmaksā vienotas likmes nodeva. Nodeva ir **jāmaksā tikai vienu reizi** neatkarīgi no procesa norises šajā posmā un neatkarīgi no tā, vai prasība ietver vairāk nekā vienu prasījumu vai attiecas uz vairāk nekā vienu personu, un tā aptver visu tiesvedību pirmajā instancē. Ja procesa laikā prasījums tiek pagarināts, var tikt piemērotas papildu nodevas. Tās ir jāmaksā, kad tiek iesniegti rakstiski procesuālie dokumenti. Ja prasījums tiek pagarināts tiesas sēdes laikā, nodeva jāmaksā, kas tas tiek reģistrēts. **Otrajā vai trešajā instancē** nodeva jāmaksā, **iesniedzot apelācijas sūdzību** (§Tiesas nodevu likuma 2. panta 1. punkts). Izņēmuma kārtā bezstrīdus tiesvedībā dažkārt jāmaksā tikai **nodeva par lēmumu**, nevis nodeva par prasību.

Fiksētās izmaksas krimināltiesvedībā

Fiksētās izmaksas procesa dalībniekiem krimināltiesvedībā

Principā kriminālprocesā netiek maksātas tiesas nodevas. Tikai kriminālprocesā privātas apsūdzības lietā tiek iekasēta nodeva par iesniegumiem kriminālprocesa uzsākšanai vai turpināšanai, kā arī par apelācijām un sūdzībām par spēkā neesamību, ko iesniegusi puse, kas ierosina krimināltiesvedību privātas apsūdzības lietā.

Krimināltiesvedības stadija, kurā jāsedz fiksētās izmaksas

Fiksētās izmaksas ir jāsedz, kad tiek iesniegts pieteikums, uz ko attiecas nodevas piemērošana.

Fiksētās izmaksas konstitucionālā tiesvedībā

Lietas dalībnieku fiksētās izmaksas konstitucionālā tiesvedībā

Saskaņā ar §Konstitucionālās tiesas likuma (*Verfassungsgerichtshofgesetz — VfGG*) 17.a panta 1. punktu nodeva ir 240 EUR.

Konstitucionālās tiesvedības stadija, kurā pusēm jāsedz fiksētās izmaksas

Fiksētās izmaksas jāsedz procesa sākumā.

Advokātu un juridisko konsultantu informēšanas pienākumi

Pušu tiesības un pienākumi

Kopumā advokātiem ir **pienākums** informēt savus klientus par to, kā tiks aprēķinātas maksas un kādas būs klienta paredzamās izmaksas. §Juridisko profesiju vadlīniju (*Richtlinien für die Ausübung des Rechtsanwaltsberufes — RL-BA 2015*) 15. panta 2. punktā ir ieteikts, ka, pieņemot jaunu norādījumu, advokātiem jāinformē savi klienti par to, uz kāda pamata tiks iekasēta maksa, un par advokāta tiesībām uz starpposma maksājumiem. Ja vien nav panākta vienošanās par vienotas likmes maksu, klientam ir tiesības pieņemt laika intervālos pieprasīt starpposma pārskatu vai paziņojumu par jau sniegtajiem pakalpojumiem, vai, ja ir panākta vienošanās par laika nodevu, paziņojumu par laiku, kas jau iztērēts. Tāpat pirms advokāta iecelšanas ir jāvienojas par starpposma maksājumu sākumu un biežumu.

Izmaksu avoti — juridiskais pamats

Kur atrast informāciju par juridiskajām nodevām Austrijā?

Civilprocesa kodeksa §§40.–55. pantā ir ietverti tiesību aktu noteikumi par atbildību par tiesāšanās izdevumiem strīdus civiltiesvedībā (tostarp komercietās). Uz bezstrīdus tiesvedību (piemēram, tiesvedību, kas saistīta ar ģimenes lietām, jo īpaši laulības šķiršanu pēc savstarpējas vienošanās, vai strīdiem par aizgādību, saskarsmes tiesībām vai uzturēšanas prasībām) attiecas atsevišķi noteikumi par atbildību par izmaksām. Vispārīgie noteikumi ir izklāstīti

Bezstrīdus tiesvedības akta (*Außerstreitgesetz — AußStrG*) §78. pantā. **Izņēmumus** no šiem vispārīgajiem noteikumiem piemēro cita starpā tiesvedībā par aizgādību un strīdiem par saskarsmes tiesībām, kā arī par nepilngadīgo uzturēšanas prasībām. Tiesāšanās izdevumus **krimināltiesvedībā** regulē §§**Austrijas Kriminālprocesa kodeksa** (*Strafprozessordnung — StPO*) 380.–395. pants. Tiesas nodevas (vienotas likmes nodevas) ir noteiktas Tiesas nodevu likumā. Pārskats par honorāriem, ko advokātiem ir tiesības iekasēt, ir sniegts **tiešsaistes informācijas brošūrā Austrijas advokātu kolēģijas** tīmekļa vietnē (*Österreichischer Rechtsanwaltskammertag*). Vispārīgu informāciju var iegūt arī aģentūru starpiestāžu platformas oesterreich.gv.at sadaļā: *Leben Themen > Dokumente und Recht > Zivilrecht > Zivilverfahren* [Dzīves tēmas > Dokumenti un tiesības > Civillikums > Civilprocess].

Vispārīga informācija par tiesas nodevām pieejama šajā tīmekļa vietnē: oesterreich.gv.at. Tiesību aktu teksti (piemēram, Tiesas nodevu likums un tarifu noteikumi) ir brīvi pieejami Austrijas Republikas juridiskās informācijas sistēmā *Rechtsinformationssystem des Bundes — RIS*) Federālā kanclera biroja tīmekļa vietnē.

Kādās valodās ir pieejama informācija par Austrijā iekasēto izmaksu juridisko pamatu?

Vācu valodā.

Kur atrast informāciju par mediāciju?

Mediatoru saraksts (kuru uztur Federālā Tieslietu ministrija) ir pieejams plašākai sabiedrībai īpašā **tīmekļa vietnē**, kas veltīta mediācijas tēmai.

Attiecībā uz atjaunojošo tiesvedību kriminālprocesā informācija par atbildētāja un cietušā mediāciju (*Tatausgleich*) ir pieejama tīmekļa vietnē **NEUSTART** (arī angļu valodā).

Kur atrast papildu informāciju par izmaksām?

Informācija tiešsaistē par procesuālajām izmaksām

Vispārīga informācija par Austrijas tiesu sistēmu, juridiskajām izmaksām un Federālo Tieslietu ministriju ir atrodamā **Austrijas tiesiskuma portālā**, kā arī tīmekļa vietnē oesterreich.gv.at, kurā sniegta lasītājam draudzīga informācija.

Austrijas Republikas juridiskās informācijas sistēma nodrošina šādu tiesību aktu **tekstu**[ÖS1]:

Tiesas nodevu likums (*Gerichtsgebührengesetz — GGG*)

Likums par tiesībām iekasēt nodevas (*Gebührenanspruchsgesetz — GebAG*)

Advokātu likums (*Rechtsanwaltsordnung — RAO*)

Likums par advokātu atlīdzībām (*Rechtsanwaltstarifgesetz — RATG*)

Vispārējo advokātu atlīdzības kritēriju (*Allgemeine Honorar-Kriterien für Rechtsanwälte — AHK*) teksts ir pieejams Austrijas **Advokātu kolēģijas** portālā.

Kur atrast informāciju par dažādu procesu vidējo ilgumu?

Lai iegūtu šāda veida informāciju, lūdzu, sazinieties tieši ar Austrijas Federālo Tieslietu ministriju.

Kur atrast informāciju par noteikta veida tiesāšanās vidējām kopējām izmaksām?

Tiesas nodevas, kas maksājamas par katru tiesvedības veidu, tiek noteiktas iepriekš (ar **Tiesas nodevu likumu**). Tās var mainīties, ja strīda vērtība pieaug vai samazinās. Izmaksas, kas zaudētājam jāmaksā uzvarējušajai pusei civilprocesā (advokātu atlīdzības, ekspertu honorāri, rakstiskās un mutiskās tulkošanas izdevumi), nosaka tiesa lēmumā par tiesāšanās izdevumiem. Tiesa savu lēmumu pieņem, pamatojoties uz **Likumu par advokātu atlīdzībām** (attiecībā uz advokātu honorāriem) un **Likumu par tiesībām iekasēt nodevas** (attiecībā uz ekspertu un tulku vai tulkotāju honorāriem). Izmaksu pamatā lielākoties ir ar procesu saistītie izdevumi un pavadītais laiks. Tāpēc iepriekš konkrētu summu nevar norādīt. Principā par atlīdzību, ko klienti maksā advokātiem, viņi var brīvi vienoties.

Pievienotās vērtības nodoklis

Kur atrast informāciju par PVN? Kādas ir piemērojamās likmes?

Juristu honorāriem piemēro **pievienotās vērtības nodokli**. PVN likme Austrijā ir **20 %**. Tāpat kā citi izdevumi, tas jāmaksā advokātiem atsevišķi, kā noteikts **§Likuma par advokātu atlīdzībām 16. pantā** un **§Vispārējo advokātu atlīdzības kritēriju 17. pantā**. Likumā par advokātu atlīdzībām un Vispārējo advokātu atlīdzības kritērijos noteiktajās nodevu skalās pievienotās vērtības nodoklis nav iekļauts.

Juridiskā palīdzība

Piemērojamais ienākumu sliekšnis civiltiesību jomā

Tiesības saņemt juridisko palīdzību (*Verfahrenshilfe*) **nav balstītas uz likumā noteiktu ienākumu sliekšni**. Civillietās (un komercietās) juridisko palīdzību regulē **Austrijas Civilprocesa kodekss**. Bezstrīdus tiesvedībā piemēro Civilprocesa kodeksa noteikumus *mutatis mutandis*. Lēmumu piešķirt juridisko palīdzību pieņem **pirmās instances tiesa**.

Juridiskā palīdzība netiks piešķirta, ja plānotā tiesvedība vai aizstāvība šķiet acīmredzami nepamatota vai tai nav nekādu izredžu gūt panākumus. Tiesa lemj, kurš no turpmāk uzskaitītajiem pabalstiem piešķirams katrā atsevišķā gadījumā.

Austrijā juridiskā palīdzība var ietvert:

pagaidu atbrīvojumu no tiesas nodevas, liecinieku, ekspertu un tulku vai tulkotāju atlīdzības nomaksas, nepieciešamo publisko paziņojumu izmaksu, pilnvarnieka izmaksu un izmaksu par tiesas ieceltu pilnvaroto vai advokātu segšanu;
advokāta pārstāvību.

3 gadu laikā pēc tiesvedības pabeigšanas pusēm, kas saņem juridisko palīdzību, var prasīt pilnībā vai daļēji **atmaksāt** summu, ja mainās to finansiālais stāvoklis un tās tagad spēj veikt šos maksājumus, neskarot savai iztikai nepieciešamos līdzekļus.

Piemērojamais ienākumu sliekšnis apsūdzētajiem un cietušajiem kriminālprocesā

Nav noteikts konkrēts ienākumu sliekšnis, lai konstatētu apsūdzētā vai cietušā / privātās apsūdzības uzturētāja kriminālprocesā tiesības uz juridisko palīdzību. Pamatkritērijs ir: uzturlīdzekļi virs minimālā iztikas līmeņa un zem pienācīgā uzturlīdzekļu līmeņa. Minimālais iztikas līmenis tiek regulāri pārvērtēts, un tā pašlaik spēkā esošais līmenis ir publicēts **Austrijas tiesiskuma portālā**.

Nosacījumu saistībā ar juridiskās palīdzības piešķiršanu cietušajam kriminālprocesā

Ja saskaņā ar Austrijas Kriminālprocesa kodeksa §66.b pantu nepastāv tiesības uz juridisko pārstāvību procesā (*Prozessbegleitung*), privātpersonas procesā var saņemt juridisko palīdzību, ja:

advokāta pārstāvība nav iespējama, neskarot personas nepieciešamos iztikas līdzekļus (sk. iepriekš minēto par uzturlīdzekļiem);

advokāta pārstāvība ir **tiesvedības interesēs**, jo īpaši pienācīgas prasību īstenošanas interesēs, lai izvairītos no turpmākām civilām tiesvedībām.

Nosacījumi saistībā ar juridiskās palīdzības piešķiršanu apsūdzētajam

Lai piešķirtu juridisko palīdzību, tai neatkarīgi no **finansiālo priekšnoteikumu** izpildes ir **jābūt tiesvedības interesēs un jo īpaši pienācīgas aizstāvības nodrošināšanas interesēs**.

Aizstāvības advokāta piešķiršana jebkurā gadījumā ir tiesvedības interesēs, ja:

ir obligātas aizstāvības gadījums (*notwendige Verteidigung*) saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa §61. panta 1. punktu (sk. turpmāk), kur atbildētājs ir neredzīgs, nedzirdīgs, mēms, ar citādu invaliditāti vai **pietiekami labi nepārzina** tiesā lietoto oficiālo valodu un tāpēc nespēj sevi aizstāvēt; pārsūdzības procesā;

ja lieta ietver **sarežģītus faktiskos un tiesiskos apstākļus**.

Obligātas aizstāvības gadījumā apsūdzēto lietās **jāpārstāv aizstāvības advokātam**. Aizstāvība ir obligāta šādos gadījumos (§Kriminālprocesa kodeksa 61. panta 1. punkts):

kamēr apsūdzētais atrodas pirmstiesas apcietinājumā (1. punkts);

visa procesa laikā, ja process ir par aizturēšanu tiesu ekspertīzes terapijas centrā saskaņā ar §Kriminālkodeksa 21. pantu 2. punkts);

lietas izskatīšanas galvenajā sēdē par ievietošanu rehabilitācijas iestādē vai iestādē bīstamiem recidīvistiem (3. punkts);

tiesas procesā apgabaltiesā, kur iztiesāšanā piedalās zvērinātie vai tiesas piesēdētāji (4. punkts);

tiesas procesā apgabaltiesā ar vienu tiesnesi, ja sods, kuru var piespriest, sasniedz vairāk nekā 3 gadus ilgu cietumsodu, izņemot Austrijas Kriminālkodeksa (*Strafgesetzbuch — StGB*) §129. panta 2. punkta 1. apakšpunktā minētos zādzību un ielaušanos gadījumus un Kriminālkodeksa §164. panta 4. punktā minētos noziedzīgi iegūtas mantas iegādāšanās un realizācijas gadījumus (5. apakšpunkts);

sacīkstes principā balstītā nopratināšanā (§165. pants), ja tā ir daļa no obligātās aizstāvības tiesvedībā saskaņā ar 3.–5. punktu (5.a apakšpunkts);

ja tiek pārsūdzēts spriedums, ko pieņēmusi tiesa, piedaloties tiesas piesēdētājiem, vai zvērināto tiesa (6. punkts);

par atkārtotas lietas izskatīšanas pieteikuma iesniegšanu un jebkuru publisku pieteikuma uzklauzīšanu (7. punkts).

Bezmaksas tiesvedība

Lai nodrošinātu cietušo tiesību ievērošanu kriminālprocesā, šādas cietušo grupas pēc pieteikuma ir tiesīgas saņemt **bezmaksas psihosociālo un juridisko palīdzību**:

personas, kas cietušas no vardarbības, bīstamiem draudiem vai noziedzīgiem nodarījumiem pret tikumību un dzimumneaizskaramību vai tādu nodarījumu upuri, kuros tikusi izmantota to personīgā atkarība;

tās personas laulātais, dzīvesbiedrs, partneris reģistrētās partnerattiecībās, kopdzīves partneris, radnieki taisnā līnijā, brālis vai māsa, vai cits apgādājama, kuras nāve varētu būt iestājusies noziedzīga nodarījuma rezultātā, vai citi radnieki, kuri bijuši nodarījuma liecinieki;

teroristisku nodarījumu upuri;

pastāvīgas vajāšanas, ilgstošas aizskaršanas, izmantojot telekomunikācijas vai datorsistēmu, un kūdīšanas upuri;

neslavas celšanas, apsūdzības par noziedzīgu darbību, kurai iestājies noilgums, apvainošanas un apmelošanas, ja pastāv konkrētas norādes par to, ka nodarījums ir izdarīts, izmantojot telekomunikācijas vai datorsistēmu, upuri;

nepilngadīgie, kuri bijuši liecinieki vardarbībai viņu sociālajā apkaimē (vardarbība ģimenē, vardarbība pret bērniem).

Noziedzīgos nodarījumos pret tikumību un dzimumneaizskaramību cietušie, kas ir jaunāki par 14 gadiem, visos gadījumos var saņemt bezmaksas palīdzību, neiesniedzot pieteikumu. Psihosociālā palīdzība aptver attiecīgo personu sagatavošanos tiesvedībai un ar to saistīto emocionālo slodzi. Psihosociālo un juridisko palīdzību nodrošina cietušo atbalsta organizācijas, kuras saskaņā ar **§Kriminālprocesa kodeksa 66. panta 3. punktu** līgumiski pilnvarojusi Federālā Tieslietu ministrija.

Bezstrīdus tiesvedībā netiek iekasētas nodevas lietās par **īpašas juridiskās pārstāvības (*Erwachsenenvertreterin/Erwachsenenvertreter*) iecelšanu** vai **lietās par aizgādības vai saskarsmes tiesībām**. Arī lietās, kas izriet no Likuma par ievietošanu psihiatriskā ārstniecības iestādē (*Unterbringungsgesetz*) vai Likuma par uzturēšanos pansionātā (*Heimaufenthaltsgesetz*), netiek iekasētas nekādas nodevas. Ja pusei ir zemi ienākumi un ierobežoti līdzekļi attiecībā uz maksājamo nodevām, juridisko palīdzību var piešķirt saskaņā ar pagaidu atbrīvojumu no nodevu nomaksas. Piešķirtā atbrīvojuma apjoms ir atkarīgs no pieteikuma un ir tiesas ziņā.

Kad zaudētājai pusei jāsedz uzvarētājas puses izdevumi?

Strīdus tiesvedība

Izmaksas civilprocesā (tostarp komercietās) reglamentē **Austrijas Civilprocesa kodekss**. Tajā noteikts, ka parasti katrai pusei sākotnēji ir jāsedz izmaksas, kas radušās, piedaloties tiesas procesā. Sākotnēji savstarpēji radušās izmaksas ir vienādi jāsadala starp pusēm. Kad tiesa pieņem spriedumu lietā, tā izdod rīkojumu par tiesāšanās izdevumiem. Princips ir tāds, ka izmaksas tiek piešķirtas par labu pusei, kas uzvar tiesā. Puse, kura zaudē visos strīdus punktos, **atlīdzina** otram pusei visas nepieciešamās nodevas un izmaksas, kas bija nepieciešamas lietas pareizai apsūdzībai vai aizstāvībai. Ja puse uzvar tikai attiecībā uz kādu prasījumu daļu un kādā daļā zaudē, abas puses izmaksas sedz vienlīdzīgi vai sadala tās proporcionāli.

Atsevišķos gadījumos var būt pamatota **atteikšanās no uzvarētāja principa**:

par sakāvi relatīvi nenozīmīgā punktā, ja noraidītās prasības daļa nav radījusi īpašas izmaksas;

ja prasījuma summu nosaka eksperti vai to nosaka tiesa pēc saviem ieskatiem un ja izmaksas ir savstarpēji jākompensē;

ja atbildētāja rīcība nav radījusi iemeslu prasības celšanai un viņš vai viņa pie pirmās izdevības ir atzinis prasību; un

ja viena no pusēm ir vainīga pie tā, ka tiesvedību automātiski pārtrauc vai pasludina par spēkā neesošu, tai var uzlikt par pienākumu segt visas izmaksas.

Bezstrīdus tiesvedība

Lietas par ģimenes tiesībām (uzturēšana, saskarsmes tiesības, aizgādības procesi un laulības šķiršana pēc abpusējas vienošanās) tiek izskatītas bezstrīdus tiesvedībā. Vispārīgie noteikumi par tiesāšanās izdevumiem, kas saistīti ar bezstrīdus tiesvedību, ir atrodami §Bezstrīdus tiesvedības akta 78. pantā. Tomēr daudzās lietās piemēro šo noteikumu izņēmumus. Parasti arī šajos gadījumos piemēro uzvarētāja principu, bet taisnīguma interesēs no tā var arī atteikties. Ja netiek prasīta izmaksu atlīdzināšana, faktiskās izmaksas (piemēram, ekspertu atlīdzības) jāsedz proporcionāli dalībai lietā. Ja šo daļu nevar noteikt, izmaksas jāsedz vienlīdzīgās daļās.

Sīkāka informācija par dažādiem procesu veidiem (uzturēšana, saskarsmes tiesības, aizgādības procesi un laulības šķiršana):

Laulības šķiršanas procesā jānodala laulības šķiršana pēc abu pušu pieteikuma un laulības šķiršana pēc vienas puses pieteikuma.

Laulības šķiršana pēc vienas puses pieteikuma: šajā gadījumā piemēro Austrijas Civilprocesa kodeksa īpašus nosacījumus. Ja nevienu pusi nevar uzskatīt par vainīgu laulības izjukšanā, izmaksas sedz abas puses vienlīdzīgi. Ja laulības šķiršanas pamats ir laulības iziršana un spriedumā par laulības šķiršanu ir iekļauts nolēmums par to, kurš no laulātajiem ir vainīgs laulības iziršanā, vainīgajai pusei ir jāsedz otras puses izmaksas.

Laulības šķiršana pēc abu pušu pieteikuma: laulības šķiršanai pēc abu pušu pieteikuma piemēro bezstrīdus tiesvedību. Šajā gadījumā laulātie iesniedz tiesā divus identiskus pieteikumus. Tā kā process ir bezstrīdus, lēmums par izmaksām netiek pieņemts. Faktiskās izmaksas abas puses sedz vienlīdzīgi.

Arī aizgādības un saskarsmes tiesību lietas izskata bezstrīdus kārtībā. Pamatojoties uz izņēmuma klauzulu (§Bezstrīdus tiesvedības akta 107. panta 5. punkts), izmaksu atlīdzināšana šajā procesā nav paredzēta.

Saskaņā ar citu izņēmuma klauzulu (§Bezstrīdus tiesvedības akta 101. panta 2. punkts), lietās par uzturlīdzekļiem nepilngadīgiem bērniem izmaksu atlīdzināšana nenotiek.

Krimināltiesvedība

Krimināltiesvedībā katra persona, kas nolīgst aizstāvības advokātu vai citu pārstāvi, pati sedz ar to saistītās izmaksas, pat ja advokātu ir iecēlusi tiesa (§Kriminālprocesa kodeksa 393. panta 1. punkts).

Spriedumā, ar kuru notiesā apsūdzēto, arī jāpiespriež apsūdzētajam atlīdzināt kriminālprocesa izdevumus (§Kriminālprocesa kodeksa 389. panta 1. punkts).

Saskaņā ar [§Kriminālprocesa kodeksa 381. panta 1. punktu](#) kriminālprocesā var rasties šādas izmaksas:

vienotas likmes nodeva kā daļa no pārējām sīkāk nekonkretizētām kriminālprocesa izmaksām, tostarp izmeklēšanas un prokurora rīkojumu izpildes izmaksām vai izmaksām par nepieciešamajām tiesas darbībām. Vienotas likmes iemaksa ir noteikta šādi: tiesvedībā apgabaltiesas sēdē ar zvērināto tiesas lēmumu — 500–10 000 EUR apmērā; tiesvedībā apgabaltiesā, kuras sēdē piedalās tiesas piesēdētāji, — 250–5000 EUR apmērā; tiesvedībā apgabaltiesā ar vienu tiesnesi — 150–3000 EUR apmērā; tiesas procesā rajona tiesā — 50–1000 EUR apmērā;

atlīdzības ekspertiem un parasti arī tulkiem;

izmaksas saistībā ar publiskā sektora iestāžu sniegtu informāciju, ziņojumiem un atzinumiem;

izmaksas par atbildētāja vai liecinieku pārvadāšanu no citas valsts un izmaksas par lieciniekiem, kas uzaicināti ierasties no ārvalstīm;

iesaldēšanas rīkojuma izmaksas un bankas kontu informācijas, vēstulju konfiskācijas, informācijas par telekomunikāciju datiem un telefonsarunu noklausīšanās izmaksas;

izmaksas, kas saistītas ar sprieduma izpildi, ieskaitot ieslodzīto pārvietošanas izmaksas uz valsts vai ārvalstu soda izciešanas sistēmu, izņemot brīvības atņemšanas soda izpildes izmaksas;

tiesas nodevas saistībā ar kriminālprocesu;

aizstāvības advokāta vai citu pārstāvju izmaksas;

vienotas likmes nodeva par cietušajam sniegtās palīdzības izmaksām līdz 1000 EUR.

Izņemot trešajā, septītajā un deviņtajā punktā iepriekš uzskaitītās izmaksas, šīs izmaksas apmaksā federālās iestādes. Lemjot par vienotas likmes nodevām saskaņā ar 1. panta 9. punktu, tiesa ņem vērā atbildīgās personas ekonomisko spēju. Izmaksas par tulka pakalpojumiem atbildētājam nav jāatmaksā.

Tomēr §Kriminālprocesa kodeksa 391. panta 1. punktā ir paredzēts, ka kriminālprocesa izmaksas piedzen no notiesātā tikai tādā apmērā, lai neapdraudētu ne viņa paša, ne viņa ģimenes vienkāršai iztikai nepieciešamo uzturlīdzekļu līmeni, kā arī, lai neskartu viņa spēju atlīdzināt noziedzīgā nodarījuma rezultātā nodarīto kaitējumu. Ja izmaksu segšana nav iespējama, jo atbildētājam nav nepieciešamo līdzekļu, tiesa var pasludināt šīs izmaksas par neatgūstamām. Ja tiesa konstatē, ka izmaksas nākotnē kļūs atgūstamas, bet pagaidām nav atgūstamas, pēc noteikta laika ir atkārtoti jāpārbauda attiecīgās personas ekonomiskā spēja. Likumā noteiktais noilguma termiņš, kas piemērojams izmaksu atgūšanai, ir 5 gadi pēc galīgā lēmuma pieņemšanas procesā. Ja tiesa nolemj, ka notiesātajam ir jāsedz procesa izmaksas, un vēlāk izrādās, ka viņš vai viņa nav spējīgs tās samaksāt, iestādes var pagarināt maksājuma termiņu, atļaujot samaksu pa daļām vai samazināt izmaksas.

Ja notiesātajam ar krimināltiesas spriedumu ir pienākums izmaksāt vismaz daļēju kompensāciju civilprasītājam, tam ir arī jāatlīdzina civilprasītājam kriminālprocesā radušās izmaksas.

Saskaņā ar §Kriminālprocesa kodeksa 393.a pantu apsūdzētais, kurš tiek attaisnots, var iesniegt pieteikumu, pieprasot, lai federālās iestādes atlīdzina daļu no viņa izdevumiem par aizstāvības advokāta pakalpojumiem. Tas ietver faktiski radušos naudas izdevumus un vienotas likmes maksu attiecībā uz aizstāvības advokāta izmaksām. Vienotas likmes maksu nosaka, ņemot vērā aizstāvības apjomu un sarežģītību, kā arī nepieciešamo un atbilstošo aizstāvības advokāta sniegto pakalpojumu apjomu, un tā nedrīkst pārsniegt šādas summas: izskatot lietu apgabaltiesas sēdē ar zvērināto tiesas lēmumu, — 10 000 EUR; izskatot apgabaltiesā, kuras sēdē piedalās tiesas piesēdētāji, — 5000 EUR; izskatot lietu apgabaltiesā ar vienu tiesnesi, — 3000 EUR; un, izskatot lietu rajona tiesā, — 1000 EUR.

Ja kriminālprocess tiek uzsākts privātas apsūdzības lietā vai pēc civilprasītāja pieteikuma saskaņā ar §Kriminālprocesa kodeksa 72. pantu un neizraisa notiesāšanu, personai, kas cēlusi privāto apsūdzību, vai civilprasītājam ir pienākums atlīdzināt visus izdevumus, ko radījusi prasības celšana vai turpināšana. Ja kriminālprocess beidzas ar izlīgumu (*novirzīšanu*) (§§Kriminālprocesa kodeksa 198.–209. pants), civilprasītājam nav jāmaksā nekādi izdevumi.

Ekspertu honorāri

Strīdus civiltiesvedībā (tostarp komerclietās) ekspertu atlīdzības kompensē savstarpēji vai arī tās proporcionāli sadala starp pusēm atbilstoši to uzvaras vai zaudējuma apmēram (§Civilprocesa kodeksa 43. panta 1. punkts).

Laulības šķiršanā pēc vienas puses pieteikuma, ja spriedumā nav lemts par to, kurš ir atbildīgs par laulības iziršanu, faktiskās izmaksas jāsedz abām pusēm vienlīdzīgi. Ja viena puse ir samaksājusi vairāk nekā pusi no naudas izdevumiem, otrai ir jāatmaksā pārsniegums. Tomēr, ja viens no laulātajiem tiek atzīts par vainīgu, šai pusei ir jāatlīdzina otras puses ekspertu atlīdzības.

Turpmāk norādītajos gadījumos ekspertu atlīdzības, ko sākotnēji sedz no valsts līdzekļiem, jāatmaksā tai pusei, kura šīs izmaksas radījusi vai kuras interesēs šīs izmaksas radušās: tiesvedība par laulības šķiršanu pēc abu pušu pieteikuma, tiesvedība par aizgādību un saskarsmes tiesībām un tiesvedība saistībā ar prasībām par uzturlīdzekļiem nepilngadīgiem bērniem. Ja pienākums atlīdzināt izmaksas ir vairākām personām, izmaksas tiek segtas solidāri (§Tiesu maksājumu likuma (*Gerichtliches Einbringungsgesetz — GEG*) 1. panta 5. punkts saistībā ar tā paša likuma §2. panta 1. punktu).

Ekspertu honorāru apmēru nosaka Likums par tiesībām iekasēt nodevas. Katra konkrētā lieta ir atkarīga no tiesas pieprasītā ziņojuma satura un apjoma.

Kriminālprocesā ekspertu honorāri ir daļa no kriminālprocesa izmaksām (§Kriminālprocesa kodeksa 381. panta 1. punkta 2. apakšpunkts), kas saskaņā ar §Kriminālprocesa kodeksa 389. panta 1. punktu jāsedz notiesātajam. Ekspertu honorārus nosaka tiesa vai prokurors un apmaksā federālās iestādes.

Tulkotāju un tulku honorāri

Iepriekš minētais attiecas arī uz tulkotāju un tulku honorāriem.

Saistītie dokumenti

[Ziņojums par izmaksu pārredzamības pētījumu: Austrija](#) (829 Kb)

Saistītās saites

[§Tiesas nodevu likuma 32. pants](#)

Lapa atjaunināta: 20/10/2023

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.